

подданици, съвѣтвалъ ги (нѣ безъ стѣсненіе на ничия свобода) да приматъ християнството; допусналъ на християнитѣ да занимаватъ високи господаретвени дѣлжности; заповѣдалъ да съграждатъ християнски храмове и недозволявалъ да внасятъ въ тѣхъ, по обичая, който сѣществувалъ въ языческитѣ капища, императорскитѣ статуи и изображения (324 г.). Най-голѣмо противодѣйствиє той срѣщалъ въ Римъ, гдѣто била твърдѣ силна языческата партия. Това противодѣйствиє отъ язычницитѣ направило Константина да охладнѣе къмъ предишната столица на господарството. Наконецъ той съвършенно оставилъ Римъ и основалъ си нова собствена столица на брѣговетѣ на Босфора, която е нарѣчена Константинополь. Като я устроилъ, той повикалъ християнски епископи тържественно да я освѣтятъ. Майката на Константина св. Царица Елена, по негово порѣчаніе, се отпавила въ Палестина. Тукъ тя намѣрила Кръста Господень; устроила храмове: на Голгота, въ Витлеемската пещера, на Елеонската гора и въ Хевронъ при дѣба Мамврийски. Отъ врѣмето на Константина, Иерусалимъ захваналъ отново да се нарича съ това име, намѣсто Елиа Капитолина, даденото му при Адриана. Императоръ Константинъ съ живо участие се относилъ къмъ движеньята, каквито възбуждавали Донатиститѣ и особенно ересѣта на Арія и всѣкакъ се старалъ за примиреніе на раздѣленитѣ. Една отъ великитѣ заслуги на Константина за църквата било повижаваніето на първий вселенскій съборъ.

Предаденъ съ всичката си душа на църквата, Константинъ все таки до послѣднитѣ дни на живота си отлагалъ да приеме кръщеніето. Когато вече почувствувалъ предсмъртната болѣсть, то съ благоговѣніе приелъ това велико тайнство и мирно, посрѣдъ молитви, скончалъ се на 21 Мая 337 г.

§ 34.

Послѣдната борба на язычеството съ християнството въ римската имперія и окончателното тържество на християнството надъ язычеството.

Св. Константинъ Великій билъ мѣдръ политикъ. Като покровителствовалъ християнството, той се старалъ да не раздражава языческата партия, която доволно била силна въ имперіята, особено въ Римъ. Сжщитѣ негови дѣца: Константинъ II-ий, Константъ и особенно Констанцій наченжли да употрѣбляватъ противъ язы-